

رویکرد جرم‌شناختی و جنایی در جرایم اقتصادی ملی و طبیعی

تالیف
علی رزمان
(مدرس دانشگاه)

انتشارات قانون‌یار

۱۳۹۵

سرشناسه	: رزمن، علی، ۱۳۶۴ -
عنوان و نام پدیدآور	: رویکرد جرم‌شناختی و جنایی در جرایم اقتصادی ملی و طبیعی / تألیف علی رزمن.
مشخصات نشر	: تهران: انتشارات قانون‌یار، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۲۰۰ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۷۷-۵۱-۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: جرایم اقتصادی -- ایران
موضوع	: Economic offences -- Iran*
موضوع	: جرایم زیست محیطی -- ایران
موضوع	: Offenses against the environment -- Iran
موضوع	: جرم‌شناسی -- ایران
موضوع	: Criminology -- Iran
رده بندی کنگره	: KM۴۲۸۶/۹۳۴ ۱۳۹۵
رده بندی دیویی	: ۳۴۵/۵۵۰۲۶۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۵۲۰۰۰

انتشارات قانون‌یار

رویکرد جرم‌شناختی، جنایی در جرایم اقتصادی ملی و طبیعی

تألیف: علی رزمن

ناشر: قانون‌یار

ناظر فنی: محسن ناصبی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۵

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۱۷۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۰۷۷-۵۱-۰

مرکز پخش: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، پلاک ۹۲

تلفن: ۶۶۹۷۳۹۶۰ کتابفروشی رسولی (چراغ دانش سابق)

مقدمه مؤلف

متن کتاب رویکرد جرم‌شناختی و جنایی در جرایم اقتصادی ملی و طبیعی

تقدیم به مهربان فرشتگانی که لحظات ناب باور بودن، لذت و غرور دانستن، جسارت خواستن، عظمت رسیدن و تمام تجربه‌های یکتا و زیبای زندگیم، مدیون حضور سبز آنهاست. تقدیم به خانواده عزیزم پدر و مادر و همچنین برادران و خواهران مهربانم انشاالله که همگی عزیزان در پناه ایزد منان استوار باشند.

www.ketab.ir

فهرست مطالب

مقدمه	۹
فصل اول	۱۱
کلیات	۱۱
فصل دوم	۳۵
جرم انگاری و حقوق داخلی، با تکیه بر قانون الحاق ایران به کنوانسیون سازمان ملل برای مبارزه با فساد	۳۵
فصل سوم	۶۵
بررسی سیاست جنایی قضایی و ترسانه ملی	۶۵
فصل چهارم	۱۴۱
پیشگیری کیفری و غیر کیفری از مفاسد اقتصادی	۱۴۱
منابع و مآخذ	۱۹۳
قرآن کریم	۱۹۵
نهج البلاغه	۱۹۵
الف- کتب فارسی	۱۹۵
ب- کتب عربی	۱۹۷
ج- مقالات، تقریرات، جزوات، نشریات، آئین نامه ها، قوانین و سایت ها	۱۹۸
د- پایان نامه ها و رسالات	۱۹۹
ی- منابع لاتین	۲۰۰

شکل‌گیری فساد اقتصادی در هر جامعه‌ای نیازمند حضور یکی از سه ضلع فرمول ساده «انحصار + صلاح‌دید - پاسخگویی» است. در غیبت نهادهای لازم برای کنترل فساد یا کارکرد سیاسی آنها، توانایی مقابله با فساد اقتصادی کاهش یافته و مفری برای مفسدین پدید می‌آید. البته عوامل دیگری نیز در افزایش فساد اقتصادی وجود دارد که از جمله آنها نبود آزادی کامل برای ورود رسانه‌ها به مسائل اقتصادی است در حالی که مسئولان می‌توانند با استفاده از توانمندی مردم در حوزه نظارت، بسیاری از سوءاستفاده‌ها را متوقف کنند. کاهش استقلال احزاب سیاسی یا حکومتی شدن آنها نیز موجب می‌شود آنها کارکردهای لازم را برای نظارت از دست داده و مراقبان سیاسی قدرت را بر افشا، پیگیری و مقابله با فساد رجحان دهند. گرچه فساد اقتصادی مشخصه بسیاری از کشورهاست اما تمهیدات نظام قانونگذاری، مقیاس فساد، سرعت عمل برخورد با فساد و هزینه‌های ارتکاب فساد است که نشان می‌دهد کدام جامعه توان مقابله با فساد را دارد. فساد در جوامع غربی از نظر مقیاس کوچک‌تر از کشورهای در حال توسعه است و عموماً در مراحل اولیه فساد با شخص برخورد می‌شود زیرا فساد یک فرد سبب آبروریزی خانواده او شده و تحت موقیت سیاسی و اجتماعی خاصی را متزلزل می‌کند. علاوه بر این دستگاه قضایی در کشورهای توسعه یافته با جدیت با فساد برخورد می‌کند. البته در این جوامع همچنان ملاحظات سیاسی روی فساد حاکم می‌گردد اما تا حدود زیادی کنترل شده و نهادهای قضایی و نهادهای مردمی مانند رسانه‌ها، کارکردهای مناسب‌تری دارند. در کشورهای در حال توسعه شرایط برای فساد بیشتر فراهم است زیرا ملاحظات سیاسی مانع از اجرای حکم درباره برخی از اشخاص می‌شود و این امر موجب ایجاد یک فضای امن برای مفسدین است. فساد مالی و اداری چرخنده‌های اقتصادی هر کشوری را خرد می‌کند و رشد اقتصادی و تولید ناخالص ملی کشورها را تحت تأثیر قرار می‌دهد. این فساد به هر شکل و هر شمایی که نمود یابد فساد است و باید با آن مقابله کرد. فساد، انحراف است، انحراف منابع و منافع مردم به سمت منافع و منابع اشخاص و گروه‌های ذینفع. می‌توان آن را

سوءاستفاده از قدرت عمومی برای کسب منافع خصوصی نیز دانست. فساد در انعقاد قراردادهای در تمام کشورها- حتی آنها که در بالاترین سطح شاخص درستکاری مانند سنگاپور و نیوزیلند قرار دارند، نیز دیده می‌شود. به رغم همه تلاش‌های جهانی برای مقابله با فساد اقتصادی، مسأله فساد همچون یک غده سرطانی مدام در حال بازتولید خود به اشکال و انحاء مختلف است. بررسی‌ها نشان داده اقتصادهای بسته قابلیت بیشتری برای بروز انواع و اشکال فساد دارند. گشودگی ساختارها و بازشناسی روندهای اجرای کار و دقت در فرایندها می‌تواند زمینه برای بهبود شرایط و تقلیل بحران‌های فسادانگیز مالی و اداری به وجود آورد. از یاد نباید برد که فساد مالی تأثیر مستقیم بر رشد و تولید اقتصادی کشورها خواهد داشت و آنها را از ساختارهای بهینه و مطلوب خارج خواهد ساخت. فسادها از شفافیت برنمی‌خیزد، بلکه کدر و تاریک بودن جریان‌ها و امور است که باعث بروز فساد می‌شود. اساساً شیطان در تاریکی است که زاد و وادی می‌کند. لذا هرچه زمینه برای انجام کار پیچیده‌تر و تاریک‌تر باشد، شرایط برای فساد مهیاتر می‌گردد. برای پویان رفت از چنین وضعیتی باید به دنبال شفاف سازی در امور اداری و مالی بود. آنگاه می‌توان امید داشت که شرایط بحرانی فساد جای خود را به روند سالم و پویای اقتصادی دهد.